

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„Св. св. КИРИЛ И МЕТОДИЙ” - гр. Балчик, общ. Балчик, обл. Добрич
адрес: п.код 9600 ул. „Христо Ботев” № 6
директор: ивж. Кристиана Иванова –GSM: 0887589019;
e-mail: info-800059@edu.mon.bg

Утвърждавам:.....
Директор ивж. Кристиана Иванова

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

**за преодоляване отпадането
на учениците**

**от ОУ „Св. св. Кирил и Методий” - гр. Балчик
учебна 2026/2027 година**

Настоящата училищна програма за преодоляване отпадането на учениците от ОУ”Св.св.Кирил и Методий”- гр.Балчик е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 23/01.09.2026 г. и утвърдена със заповед РД-03-58/15.09.2026 г. на Директора на ОУ” Св. св. Кирил и Методий” - гр. Балчик

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие, създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование .

Програмата за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система на ОУ „Св. св. Кирил и Методий“- гр. Балчик е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на основното образование. Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013–2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 год.

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици се базира на основни принципи на включващото образование:

1. Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
2. Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
3. В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
4. Учениците трябва да бъдат стимулирани да участват активно в образователния процес;

I. АКЦЕНТИ:

1. Мерки свързани с превенцията на риска от отпадане от училище.
2. Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
3. Дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование:
 - използване на интерактивни методи на преподаване;
 - повишаване квалификацията на учителите,
 - превръщане на училището в желана територия;

- подобряване на МТБ;
 - включване на учениците в извънкласни форми и проекти;
 - целодневна организация на учебния процес.
4. Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО

ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ - гр. Балчик е училище на територията на община Балчик. В началото на учебната 2026/202 година броят на децата и учениците, обучаващи се в училището е **172 ученици** от I до VII клас. В началото на учебната 2025/2026 година броят на децата и учениците, обучаващи се в училището е 152 ученици от I до VII клас, като отпаднали ученици – няма. Етническият състав е сравнително еднороден - преобладават учениците от български произход, но има ученици, макар и малък процент, от турски и ромски етно, обучават се и учениц, получили международна закрила (деца от Украйна). Всяка учебна година в училището се разработва Програма от превантивни мерки за преодоляване отпадането на учениците от училище. За ефективното прилагане на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези групи ученици. Няколко са причините, водещи до отпадането на ученици от училище. Тези причини обуславят и рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане.

III. ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

1. Икономически причини.
2. Социални причини.
3. Етнокултурни причини.
4. Образователни причини.

5. Институционални причини.
6. Причини свързани със здравния статус.
7. Психологически причини.

- Социално – икономически причини: ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по – малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс;
- Образователни причини: слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др. ;
- Етнокултурни причини: по – ниска ценност на образованието, по ранното встъпване в брак и др. ;
- Психологически причини: неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от натрупания училищен опит и др.
- Институционални причини: като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище и др.;
- Причини свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини и училищата за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование;

В ОУ”Св.св.Кирил и Методий”- гр. Балчик ученици, застрашени от отпадане няма към настоящия момент. Това се дължи на последователната политика на образователната институция подчинена на принципите за:

- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
- публичност и прозрачност на цялостната политика – чрез добрите практики и документиране на проблемните и рискови ситуации;
- обратна връзка - с институции, родители, класни ръководители, учители и ученици; при необходимост – работа с психолози;
- индетифициране на рисковите фактори – доклади, анализи класните ръководители;

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1.Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище.

2.Подобри резултати от НВО, олимпиади и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.

V.ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

- С цялостната учебно-възпитателна работа да се съдейства за придобиване на интелектуални умения, социална култура и гражданска ангажираност, необходими за пълноценен живот на учениците в постоянно променящите се обществени отношения;

- Да се създадат предпоставки за личностна мотивация и ангажираност на учениците за съзнателно и активно участие в учебно-възпитателния процес, в училищните и извънучилищните дейности и мероприятия;

- Да се работи целенасочено за формиране у учениците на гражданско съзнание и социално поведение;

- Да се създадат подходящи условия и предпоставки за прилагане и развитие на различни форми на ученическо самоуправление и самоконтрол чрез училищния ученически съвет, ученическите съвети по класове и формираните във връзка с изпълнение на конкретни дейности комисии.

VI. ПОЛИТИКИ и МЕРКИ в ОУ”Св. св. Кирил и Методий”- гр. Балчик произтичащи от семейни и социални причини:

- Работа с деца/ученици и семействата им преди възникване на проблеми и рискове;
- Индивидуална работа с всяко дете в риск да отпадне от училище;
- Повишаване чувствителността на родителите към нуждите на децата и развитие на умения за тяхното посрещане;
- Конкретизиране на правилника на училището в частта му за налагане на наказания на учениците (брой отсъствия – вид наказание);
- Запознаване на родителите с правилника на училището и възможностите, които то дава за обучение и възпитание на децата;
- Материално подпомагане на нуждаещи се семейства: безплатно осигуряване на учебници и/или учебни помагала и пособия;
- Осигуряване на индивидуални часове за консултация за подпомагане на изоставащите деца;

- Санкциониращи мерки – спиране на социалните помощи, ако детето не посещава редовно училище;
- Специализирана педагогическа подкрепа за изоставащите и застрашени от отпадане;
- Използване на целодневна форма на обучение;
- Осигуряване на средства за приобщаване на изоставащите и застрашени от отпадане към извънкласните форми на училищен живот;
- Развитие на разбирането на детето за постигане на по-голяма отговорност за собственото му поведение;
- Подкрепа на децата/учениците да направят информиран избор за своите постъпки и отношение към света;
- Развитие на умения за взаимопомощ и приемане на различията.

VII. ДЕЙНОСТИ в ОУ"Св.св.Кирил и Методий"- гр.Балчик за преодоляване отпадането на учениците:

1. Уведомяване на кметовете на населените места с писма за допуснати голям брой неизвинени отсъствия или отпадане на ученици.
2. Ежемесечно изпращане на уведомителни писма на дирекция „Социално подпомагане” за учениците, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия.
3. Провеждане на периодични родителски срещи и консултации с родители на тема отговорностите за възпитанието и образованието на децата и общите задължения на родителите. Включване на родителите в училищните прояви.
4. Посещения на класните ръководители по домовете на учениците.
5. Провеждане на разговори със застрашени ученици от класния ръководител.
6. Подобряване и осъвременяване на материалната база в училище.
7. Развиване на интересни и полезни извънкласни дейности.
8. Социализиране на децата от малцинствен произход и такива в неравностойно положение.
9. Картотекиране на учениците с риск от отпадане.
10. Изграждане на училищна комисия по прибиране и задържане на учениците в училище.
11. Индивидуална работа на класния ръководител и настояниците със застрашените от отпадане ученици.
12. Провеждане на здравно-образователна лектория и беседи за стрес, трафик на хора, детска престъпност и др.
13. Своевременно информиране на родителите за отсъствия на учениците.

- 14.Разширяване на целодневната организация в училище и включване на проблемните ученици в ПИГ, спортни и туристически дейности.
- 15.Включване на проблемните ученици в програми за социално подпомагане към „Социално подпомагане” и Община Балчик.
- 16.Активизиране на ученическото самоуправление.
- 17.Ресурсно подпомагане на ученици със СОП.
- 18.Провеждане на тематични заседания на ПС.
- 19.Идентифициране на отпаднали ученици;
- 20.Мотивиране на отпадналите за продължаване на образованието чрез информационни кампании;
- 21.Работа с отпадналите и техните семейства;
- 22.Преодоляване на социалните пречки пред реинтеграцията на отпадналите ученици: закупуване на учебни пособия, материали и др.;
- 23.Дейности за наваксване на пропуснатия учебен материал, вкл. допълнителни занимания, допълнителни часове и др.;
- 24.Допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин език;
- 25.Създаване на адаптивна приемна среда в училище: създаване на индивидуални учебни програми за наваксване на пропуснати знания и умения;
- 26.Допълнително обучение на учители и директори за работа с отпаднали ученици;
- 27.Въвеждане/реализиране на дейности за интеркултурно образование;
- 28.Реинтеграция на отпаднали ученици в училище и прилагане на механизми за превенция на повторно отпадане;
- 29.Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на родители относно ползите от това детето да посещава училище;
- 30.Организиране на срещи с родители и деца с цел разясняване необходимостта от завършена степен на образование;
- 31.Идентифициране на деца с изяви дарби, които да бъдат мотивирани да развият своята дарба чрез допълнителни занимания;
- 32.Стимулиране чрез материална подкрепа на талантливите деца, чрез предоставяне на материали и пособия, необходими за развитие на дарбата на деца от социално слаби семейства.
- 33.НП “Заедно за всяко дете“ – участие с две мероприятия под надслов „Ученици и родители – заедно в изкуствата и спорта“:
 - Спортно състезание „Игрите на миналото“ – октомври. 2025 г.
 - Работилница „Бабините занаяти“ – ноември. 2025 г.